

Το δικαίωμα στην επιλογή και οι αρνητές του εμβολίου

Άρθρο του **Αθανάσιου Γκότοβου**

τ. Καθηγητή Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Διαπαιδαγώγηση, συμπεριλαμβανομένης της διαπαιδαγώγησης των ενηλίκων, σημαίνει σε γενικές γραμμές δράση απέναντι σε κάποιον ή κάποιους με στόχο – και με την ελπίδα – διαμόρφωσης ενός συγκεκριμένου γνωστικού, συναισθηματικού, αισθητικού και αξιακού ορίζοντα, τέτοιου που να επιτρέπει στον παιδαγωγούμενο να συμμετέχει ενεργά, δημιουργικά και χωρίς προβλήματα στην κοινωνική αλληλεπίδραση με την ανάπτυξη συγκεκριμένων ικανοτήτων και στάσεων.

Τι γίνεται, όμως, όταν η προσπάθεια για διαπαιδαγώγηση σκοντάφτει πάνω σε ένα ήδη διαμορφωμένο υπόστρωμα ανορθολογισμού ή ατομοκεντρικού και συλλογικού δικαιωματοπισμού; Τι γίνεται, όταν το μήνυμα του παιδαγωγού αποβάλλεται από τις ήδη διαμορφωμένες με συγκεκριμένο τρόπο μέσα σε ένα γενικότερο κοινωνικο-πολιτισμικό κλίμα συνειδήσεις των «παιδαγωγούμενων»;

Αυτό ακριβώς είναι το ζήτημα με τους «αντιρρησίες» των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας και τη συμμετοχή στον εμβολιασμό. Πολύ απλά, η διαπαιδαγώγηση αποτυγχάνει. Ο μαθητής δεν μαθαίνει αυτά που ελπίζαμε ότι θα μάθει.

Και πού είναι το πρόβλημα, θα ρωτούσε κάποιος. Τόσοι και τόσοι μαθητές δεν τα καταφέρνουν τελικά, παρά τις προσπάθειες των δασκάλων τους. Όποιος δεν κοπιάζει να μάθει ή για κάποιο λόγο

αρνείται να μάθει, ας μάθει λιγότερα.

Αλλά αυτό δεν είναι καλό επιχείρημα με τους αντιρρησίες εμβολιασμού. Διότι η αποτυχία στη διαπαιδαγώγησή τους, δηλαδή στη δημιουργία θετικής στάσης απέναντι στο εμβόλιο, δεν συνιστά απλά μια ατομική αποτυχία, τις συνέπειες της οποίας έχει να διαχειριστεί αποκλειστικά ο αρνητής.

Η άρνηση έχει επιπτώσεις και σε έναν ευρύτερο κύκλο προσώπων, τελικά σε όλη την κοινωνία. Ακυρώνει την προσπάθεια εκείνων που έχουν ήδη διαμορφώσει μια θετική στάση απέναντι στον εμβολιασμό.

Έτσι αν το ποσοστό των «αντιρρησιών» παραμείνει υψηλό, αυτοί λειτουργούν εξ αντικειμένου ως ασύμμετρη απειλή για την υπόλοιπη κοινωνία. Η αποτυχία διαπαιδαγώγησης σε ζητήματα αντιμετώπισης της πανδημίας έχει υψηλό κοινωνικό και οικονομικό κόστος.

Η ελληνική κοινωνία και οικονομία δεν είναι οι μόνες που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού. Επειδή, όμως, ειδικά η ελληνική οικονομία στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό στις υπηρεσίες αναψυχής που προσφέρει - υπηρεσίες που προϋποθέτουν μετακινήσεις, καταλύματα, χώρους εστίασης και διασκέδασης και που ως βιωματικές εξ ορισμού αποκλείουν την εξ αποστάσεως διεκπεραίωση – ο τρόπος που πλήττεται από την πανδημία είναι σκληρός.

Μέχρι τώρα η πολιτεία, που έχει και την κύρια ευθύνη για την εξασφάλιση των αναγκών μέσω των αντίστοιχων οργανωτικών δομών ανάσχεσης της πανδημίας, κατά γενική ομολογία δεν τα πήγε καθόλου άσχημα. Τα συγκριτικά δεδομένα υπάρχουν, ο καθένας έχει πρόσβαση σε αυτά και μπορεί να διαμορφώσει γνώμη μελετώντας τα.

Φαίνεται, όμως, ότι η κυβερνητική παρέμβαση έχει φτάσει στα όριά της, για τον απλό λόγο ότι η οικοδόμηση του περίφημου τείχους ανοσίας δεν εξασφαλίζεται από μόνες τις ενέργειες της πολιτείας, χωρίς τη θετική συμμετοχή των πολιτών τόσο στον τομέα των περιοριστικών μέτρων για τον περιορισμό της μετάδοσης, όσο και στον τομέα του εμβολιασμού.

Ειδικά στον δεύτερο παρατηρούνται στην κοινωνία μας, δυστυχώς, ελλείμματα κοινωνικής συνείδησης και ευθύνης. Για διάφορους και διαφορετικούς λόγους δεν φαίνεται να ενδιαφέρονται όλοι οι πολίτες για το κοινό αγαθό, που είναι η οικοδόμηση του τείχους ανοσίας. Ορισμένοι, μάλιστα, όχι μόνο δεν ενδιαφέρονται οι ίδιοι, αλλά φροντίζουν να επηρεάσουν και άλλους να μην εμβολιαστούν.

Τι συμβαίνει; Ποια είναι τα κίνητρα και το «σκεπτικό» εκείνων που αρνούνται να εμβολιαστούν και όσων επίσης αρνούνται να συμμορφωθούν στις οδηγίες των ειδικών για την ανάσχεση της εξάπλωσης της πανδημίας;

Υπάρχει μια κατηγορία πολιτών που αποκρούουν τα επιχειρήματα των ειδικών, επικαλούμενοι μεταφυσικό λόγο δογματικού χαρακτήρα, παρά τις αντίθετες υποδείξεις των θρησκευτικών ταγών να δράσουν υπεύθυνα και «χριστιανικά».

Έχουμε ακόμη και σήμερα, μετά την οδυνηρή εμπειρία τόσων θανάτων, εκκλησιαστικούς παράγοντες αλλά και πιστούς που θεωρούν τα περιοριστικά μέτρα και το εμβόλιο ασύμβατα με τη χριστιανική πίστη και παράδοση. Γι αυτούς προτεραιότητα έχει η πίστη, έτσι όπως εκείνοι την αντιλαμβάνονται.

Κατοχυρωμένοι πίσω από το δικαίωμα να έχουν την θρησκευτική πίστη που οι ίδιοι ορίζουν ως προς το περιεχόμενό της, αρνούνται την αναγκαιότητα του εμβολίου και των περιοριστικών μέτρων. Το φαινόμενο μπορεί να ονομαστεί θρησκευτικός δικαιωματισμός. Αλλά δεν είναι ο μόνος.

Υπάρχει, επίσης, η κατηγορία των πολιτών που θεωρεί τα μέτρα προφύλαξης μη συμβατά με τα πολιτικά δικαιώματα.

Η πρόσκληση και συμμετοχή σε συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις και άλλες εκδηλώσεις που κινούνται εκτός του πλαισίου των περιοριστικών μέτρων είναι η δική τους «απόδειξη» ότι υπερασπίζονται αυτό που έχει προτεραιότητα έναντι όλων των άλλων: τα πολιτικά δικαιώματα.

Αν οι εκδηλώσεις αυτές οξύνουν το πρόβλημα, εμποδίζουν τη δημιουργία του τείχους ανοσίας και τελικά θέτουν σε κίνδυνο ζωές συμπολιτών τους, εκτός από τη δική τους και αυτή των οικείων τους, δεν τους απασχολεί ιδιαίτερα. Στην καλύτερη περίπτωση δηλώνουν ότι αναλαμβάνουν το «ρίσκο» προκειμένου να περισώσουν το δικαίωμα στην πολιτική δράση.

Μια ακόμη κατηγορία πολιτών βλέπει στην προσπάθεια της πολιτείας έναν παρεμβατικού χαρακτήρα «πατερναλισμό» που περιορίζει τις ατομικές επιλογές του πολίτη στο όνομα του κοινού καλού, για το οποίο όμως, πρώτον, αμφιβάλλουν αν υφίσταται και, δεύτερον, αν υπηρετείται ορθά με τα κυβερνητικά μέτρα.

Δεν ανέχονται να ενδιαφέρεται και να φροντίζει η πολιτεία περισσότερο για την υγεία τους, από ό,τι κάνουν οι ίδιοι. Ονομάζουν την κρατική μέριμνα «κρατισμό», κάτι που αντίκειται στη φιλελεύθερη ιδεολογία τους που στην προμετωπίδα της έχει την μαγική λέξη «επιλογή».

Η μέριμνα για την υγεία μου, επιχειρηματολογούν, αποτελεί προσωπική μου επιλογή. Αν με τις πρακτικές μου την καταστρέφω ή όχι, λογοδοτώ μόνον στον εαυτό μου και σε κανέναν άλλον. Τόσο απλά, όμως, δεν είναι τα πράγματα.

Οι περιορισμοί σχετικά με το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και τα μέσα μαζικής μεταφοράς δείχνουν τα όρια αυτής της επικούρειας φιλοσοφίας. Πολύ περισσότερο όταν η ακώλυτη προώθηση της ατομικής απόλαυσης πατά κυριολεκτικά επί πτωμάτων.

Αλλάειναι και εκείνοι που κινούμενοι μέσα σε ένα σύνδρομο γενικής καχυποψίας δεν εμπιστεύονται τις πρωτοβουλίες της πολιτείας και φαντάζονται ή επινοούν αλλότρια κίνητρα για τις παρεμβάσεις της.

Συνδέουν, μάλιστα, τα κίνητρα αυτά με σκοτεινές δυνάμεις που στοχεύουν στον απόλυτο έλεγχο της ανθρωπότητας μέσω της τεχνολογίας ή στην μαζική αποβλάκωση και αλλοτρίωση, στην πλήρη υποταγή μας στη βούληση των «πεφωτισμένων». Αποδείξεις; Δεν χρειάζονται αποδείξεις, σου λένε. Το πράγμα είναι ολοφάνερο.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον δεν θα μπορούσαν να λείπουν και οι «ψαράδες», οι αλιείς οπαδών, πελατών ή ψηφοφόρων. Εμφανιζόμενοι ως προστάτες της όποιας ιδεολογίας κρύβεται πίσω από την άρνηση τήρησης των μέτρων ή συμμετοχής στον εμβολιασμό, δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για την «αντίρρηση», την νομιμοποιούν και την σηματοδοτούν ως κριτική στάση, ως επιβεβλημένη αντίδραση στην κρατική εξουσία και την εξουσία των μηχανισμών των σκοτεινών δυνάμεων. Και προσδοκούν μελλοντικά να εισπράξουν κάποια οφέλη, ανάλογα με την ειδίκευση και τα συμφέροντα.

Η χειρότερη περίπτωση ανάμεσά τους είναι εκείνοι οι κυνικοί που, ενώ οι ίδιοι φροντίζουν να εμβολιαστούν, διαδίδουν στο ακροατήριο ότι το εμβόλιο δεν προσφέρει τίποτε και ότι καλώς το αποφεύγουν όσοι το αποφεύγουν.

Ο δικαιωματοπισμός στην εποχή μας έχει πολλά πρόσωπα και προσωπεία. Αλλά ο δικαιωματοπισμός

που δεν γνωρίζει όρια – μέχρι πού νομιμοποιούμαστε να επικαλεστούμε το ατομικό δικαίωμα στην εξασφάλιση της προσωπικής μας ευτυχίας, χωρίς να μας απασχολεί τι σημαίνει η πραγμάτωσή του για την ευτυχία των άλλων – έχει στην ελληνική γλώσσα ένα συγκεκριμένο όνομα: ονομάζεται ανευθυνότητα. Επί το λαϊκότερον, ζαμανφουτισμός. Ποιος μπορεί να αισθάνεται περήφανος για αυτήν την αρετή;

10.07.2021

Πηγή: [Huffpost](#)